

H A N G Y A

Tőkegyűjtés és a pénzkrízis.

Mindnyájunk előtt, kik a közgazdasági élet jelenlegi nehézségeivel kell megküzdjünk, légnagyobb akadályként jelentkezik a nyomasztó pénzkrízis. A nap-nap után tartandó gazdasági tanácskozásokon mind arról hallunk, hogy a nagyfoku pénzhiány megbénítja a gazdasági munkát, a termelés, kereskedelem egészséges vérkeringését s ha enyhülés nem jön, valószínűleg válságos helyzet adódhatik elő.

Az általános pénzszükét, mint minden kereskedelmi vállalat, a szövetkezetek is súlyosan érzik. Ezen állapoton hitellel segíteni a rohamosan emelkedő bankkamatok miatt nem vezethet eredményhez, de nem is lehet, mert a bankok szintén pénzhiánnyal küzdve, a hitelnyújtás elől még magas kamatozás mellett is elzárkóznak. A probléma megoldására tehát csak egy mód vezet, melyet a többi vállalatok is igyekeznek megvalósítani s ami a szövetkezeteknek is egyedül szolgálhat megoldásul, hogy forgalmukat fejleszthessék és a gazdanép mind szélesebb körének elégezhessék ki szükségletét. Ez a mód pedig a saját tőkéknek, a szövetkezeti üzletrésztőknek állandó növelése.

Természetesen a legkívánatosabb állapot az lenne, ha mindenik szövetkezet a békebeli aranyértékre emelhetné fel üzletrésztőkéjét, de hogy ezt elérhesse, arra állandóan törekednie kell és rendszeres tőkegyűjtő mozgalommal azt legalább is megközelíteni.

Jóllehet, általános pénzszüke van, de azért a gazdanép terményeinek értékesítésekor rendelkezik olyan tőkével, hogy abból szövetkezete részére is juttathat valamit, különösen azon meggondolással, hogy a szövetkezet sokszorosan visszajuttatja abban a megtakarításban, amit a szövetkezetből való vásárlással érhetnek el a gazda tagok. De meg a mai nagyfoku pénzhiány különösképp megköveteli, hogy a gazdák ne hevertessék pénzüket az asztalfiában, hanem adják oda kölcsönkép is azon intézményeknek, szervezeteknek, melyek gazdanéptünk szívéhez, lelkéhez legközelebb állanak; a szövetkezeteknek.

A központunk által állandóan hangoztatott tőkegyűjtés egyedüli eszköze a szövetkezeti vérkeringés felfrissítésének, mert csak ezáltal kerülhetik el a szövetkezetek az általános pénzhiányból kifolyólag a gazdasági életben tőkeerős vál-

latokat is nap-nap után érő kríziseket. Ezen gyakori válságok figyelmeztetőül kell szolgáljanak egész szövetkezeti szervezetünkre, valamennyi szövetkezetre és azoknak minden egyes tagjára, hogy igyekezzenek a válságos helyzet parancsoló szükségleteivel szemben megértéssel és öntudatos cselekvéssel viseltetni, a nép gazdasági érdekeit előmozdító legfontosabb jóléti intézményeket a szövetkezeteket bármilyen áldozatok árán is támogatni, mert a tőkehiány a szövetkezeteket is könnyen válságos helyzetbe sodorhatja.

Szövetkezeink vezetőségeire hárul tehát a feladat, hogy a tőkegyűjtést a legeredményesebben mindenütt megvalósítsák, megteremtve ezáltal a szövetkezet sikeres működésének és egyben fejlődésének legbiztosabb bázisát.

Örömmel tapasztaljuk a beérkező jelentésekből, hogy mind több és több szövetkezetnél indul meg a tőkegyűjtés a tagok általános helyeslése és messzemenő támogatása mellett, mely elért eredményeket közölni kívánjuk buzdítására mindazon szövetkezeti tagoknak, akik részüket még nem vették ki az üzletrészjegyzésből és azon szövetkezeteknek, ahol a tőkegyűjtő mozgalmat még nem indították meg.

A napokban kaptuk az értesítést a *borsi* szövetkezettől, melyből megtudtuk, hogy a szövetkezet sorsával igazán törődő vezetőség a szövetkezet fejlesztésére biztos alapot kívánt teremteni azért, hogy a szövetkezetnek kedvező helyen ingatlant vásárolt, melynek vételárát a tagok támogatásával fizetik ki. A házvétel céljából megindított üzletrészjegyzési felhívást a tagok legnagyobb lelkesedéssel fogadják és a szövetkezet ezen életbevágó lépésénél senki sem akar elmaradni a szükséges tőke összeadásától. Már az első napokban több, mint 22 ezer lei összeget jegyeztek, mely kezdet a legszebb reményekkel biztat, hogy a tagok öntudatos támogatásával a szövetkezet új háza hamarosan kifizethető lesz. Az egyes üzletrészjegyzéseket örömmel nyugtázzuk. *Ifj. Varga Miklós 5000 leit, Hegyesi Gyula, Vas József, G. Kiss Károly, Isza Mihály 1000—1000, Kis Sándor, Kerezsi Lajos, Özv. Szabó Lajosné, Kis Lajos, Kerezsi Imre, Rác Sándor, Isza Lajos, Péntes Imre 500—500, Szabó Lajos 400, Berecki Károly, ifj. Kis Lajos, N. Varga Lajos 300—300,*

Lovász Károly, Bajusz Kálmán, Megyesi Lajosné, Hegyesi Lajosné 200—200, Pápa Imre, K. Hegyesi Lajos, Kis Andrásné 250—250, G. Kis Sándor, M. Kis Károly, Matuz Lajos, Megyesi Lajos Varga Zsigmond 200—200, Magyar Ferenc, Hofman Lajos, Bodó Imre 150—150, Vas Sándor, Bagoly Lajos, Bagoly István, Vad József, Hánis János, Kozma Lajos, Kis Károly, Juhász Károlyné, R. Varga János, Csiger Gyula, Szabó Sándor, Varga Károly, Isza Károly, Bodó Lajosné, Sáfrán Sándor, Cser József, Szabó Lajos, Simon Albert, Pápa János, Szentmiklósi Imre, Király Mihály, Somi Boldizsár, Özv. Hegyesi Jánosné, Hajdu Lajosné, Nagy Károly, Báthori Zsigmond, Vas Lajos, Tit H. Barbat vámos, Bajusz Andrásné, Cs. Varga Gyula, ld. M. Mis Lajos, Király Gyula, Molnár András, Özv. Pap Béláné, Erős Zsigmond, Csiger Ferenc, Balázs Ferenc, Varga Albert 100—100, Kovács Lajosné, Bak Gyula, Rojti János, Pető Zsigmond, Szőke Lajos, Rác Károly, Özv. Fazekas Imréné, Báthori Lajos, Szabó József, Koszta Lőrincz, Fodor Lajos, Lajos Károly, Vas Károly, Bak József, Kovács Gergely, Manya Antal, Rác Gyula, Szabó Sándor, H. Kis Lajos, Badó József 50—50, Molnár Imre, Kis József 40—40, Rádrty György, Bak Kálmán, Nagy Miklós, Vajna József, Szász Lajos, Bánóci Pál, Megyesi Lajos, V. Rác Lajos 20—20, Kis Károly 25, Rác István, Gyurkucz Györgyné, Mezei Jánosné, B. Varga Imre, Budai Gyula 10—10, összesen 22.415 leut jegyeztek üzletrészekben.

További tőkegyűjtési eredményekről számolhatunk még be a *majlátfalvai, mezőkölpényi, csikszentmártoni* és *örvendi* szövetkezeteknél, melyeknél eszközözölt jegyzéseket szintén részletesen közöljük.

A *majlátfalvai* szövetkezetnél *Sipos Mihály* felügyelőbizottsági tag lelkes közreműködésével megindított üzletrészjegyzés eddigi eredménye: *Farkas József 500, Kis Mátyás 100, Bálint Ferenc 10, Popovics Theofil 20, özv. Szabolcky Istvánné 10, Biezek Mihály 10, Sipos György 10, Budai Bernát 10, Svándrik Antal 10, Nyári György 10, Hódi József 20, Somogyi György 10, Csépai Mihály 5, Huszár András 10, Nyári Ferencz 10, Szécsi Antal 10, Templér József 10, Lipai József 10, Lipai Mihály 10, összesen 795 drb. üzletrészt jegyeztek.*

A *mezőkölpényi* szövetkezetnél meg-

alakították a tőkegyűjtő bizottságot Z. Nagy Lajos pénztáros, Kacsó László, Kelemen János és Zongor Péter szövetkezeti tagok személyében, kik hivatottak a tőkegyűjtést tovább vezetni és a mozgalmat minél szélesebb körre kiterjeszteni. Üzletrészeket mindjárt a mozgalom megindításánál a következők jegyezték. Gr. Kun Zsigmond 1000, Kelemen Jenő 500, Kacsó László 100, Z. Nagy Ágnes 50, Z. Nagy Róza 50, Z. Nagy Zsuzsána 50, Z. Nagy Eszter 50, Z. Nagy Ilona 50, Zongor Péter 50, Zongor Eszter 50, Zongor János Péteré 100, Zongor József Péteré 100, Kelemen János 100, Kelemen Péter 100, Szabó Gábor gyermekei részére 100, Ábrahám Gábor 50, Borsa Sándor 4 gyermeke részére 100, Clauser Ilie 50, Borsa Sándorné 50, Ábrahám Dénes új tag 100, Zongor Ferencz ifj. 100, Barabási Ferencz 50, Szabó Ferencz 50, Horváth Sándor id. 50, Kelemen Domokos 100, Ábrahám Gáborné 50, leu értékben.

A Csikszentmárton-csekefalvi szövetkezetenél a tőkegyűjtő bizottságba beválasztották György András tanitót, Albert Mihály és Gálosi Lajos birtokosokat. Üzletrészeket jegyezték: Nagy Antal 300, Dr. Nagy Jenő 500, Gálosi Lajos 200, György András 100, Péter Balázs 100, Albert Mihály 100, Aigner Ferencz 300 leu értékben.

Az örvéni szövetkezetenél szeptemberben tartott közgyűlésen nyilvánult meg a tagok támogatása szövetkezetük iránt. A közgyűlésen a következő jegyzéseket eszközölték: Tolnár István 10, drb. üzletrészt, Székely Sándor 3 drb. Kogyelán Jánosné 3, Lakatos György 10, Babari Ferencz 2, ifj. Székely Ferenc 5, Székely József 5, Székely Imre 5, Szilágyi Imréné 5, Székely Ferenczné 8 drb. üzletrészt jegyezték. Új tagokként beléptek ifj. Sorbán Ferencz, 2, Olasz József 1. Semendi Sándor 2 és Lakatos István 2 drb. üzletrészszel.

A kitartással és erős akarattal vezető tőkegyűjtő mozgalom mindenütt meghozza kellő eredményét, csak kövesztük a jó példákat és tanuljunk belőlük,

Szövetkezeti hírek.

Szövetkezeti adományok. Örömmel számolunk be szövetkezeteink körében a legutóbbi időben megnyilvánult adományokról, melyekkel az egyházak és iskolák részére nyújtanak segítséget s ezáltal községük kulturális közérdekét elismerésre méltóan szolgálják és viszik előbbre. Az adományok közt kitűnik a paptamási szövetkezetenek a református egyház részére harangalap javára közgyűlésileg megszavazott 10.000 leu adománya, valamint a köröstarjáni szövetkezetenek a római katolikus és a görög keleti egyházak részére szintén harangöntés céljából juttatott egyenkénti 2000—2000 leu adománya. Ezen rendkívüli

adományokkal a szövetkezetek tanuságot tesznek arról, hogy minden más intézményt felülmúlólag válnak a község közéletének hathatós tényezőivé, minél fogva a szövetkezet fejlesztése által a gazdanép tulajdonkép más közintézményeit is erősítheti.

Továbbá adományokat adtak még a tatrangi szövetkezet a magyar evangélikus iskola építési költségére 2000 leut, a zimándközi szövetkezet a római katolikus templom javára 1752.60 leut, az erkedi szövetkezet községi zeneterem építésének céljára 674.33 leut, a szatmári szövetkezet közgyűlése pedig 300—300 leu adományt szavazott meg egyenként a zárda elemi iskola és a református elemi iskola részére, azonkívül 300 leut az elaggott iparosoknak.

Ezen szép és nemes kulturális áldozatkészség minden szövetkezetenél azoknak anyagi viszonyaik szerinti mértékben követésre kell, hogy találjon.

A zetelakai tűzkárosultak felségélyezése. Lapunk utján indított gyűjtés mind szebb és szebb eredményt mutat fel, mert a szövetkezetek bajba jutott szövetkezeti testvéreik nyomorával és szükségleteivel szemben a legszebb megértést és áldozatkészséget tanúsítják.

Az elmúlt hét folyamán az alábbi adományokról nyertünk értesítést:

Nagyzeréni	szöv.	2000.—	L
Alsósófalvai	"	1500.—	"
Tornyai	"	1000.—	"
Homoródszentpáli	"	1000.—	"
Tipári	"	1000.—	"
Kökösi	"	500.—	"
Homoródszentmártoni	"	500.—	"
Makfalvai	"	500.—	"
Siménfalvai	"	400.—	"
Énlakai	"	300.—	"
Felsőrákosi	"	300.—	"
Korondi	"	300.—	"
Nyárádköszvényesi	"	300.—	"
Tatrangi	"	250.—	"
Biharfélegyházai	"	200.—	"
Bonchidai	"	200.—	"
Csikszentmártoni	"	200.—	"
Székelypálfalvai	"	200.—	"
Szilágynagyfalui	"	197.—	"
Erkedi	"	150.—	"
Kányádi	"	100.—	"
Kiskapusi	"	100.—	"
Nagygalambfalvai	"	150.—	"
Vizaknai	"	200.—	"
Alsócsernátoni	"	300.—	"
Diósadi	"	200.—	"
Csittszentiváni	"	200.—	"
Kisperegi	"	500.—	"
Farkaslakai	"	100.—	"
Kutyfalvai szöv. és tagok	"	510.—	"
Megelőző heti gyűjtésünk	"	19970.—	"
Összesen:			33327.— L

A központ közleményei.

A fagyandó cikkek megrendelése. Áruosztályunk felhívja a szövetkezetek figyelmét a téli hideg időszakban nem szállítható fagyandó cikkekre, ugymint:

kékitőre, tintára, ásványvizekre és egyéb fagyandó folyadékokra, melyből a szövetkezetek egész tél folyamára fel kell szereljük raktárukat, hogy a tagok ily irányu szükségleteit a téli hónapok alatt is kielégíthessék.

Felhívja továbbá áruosztályunk figyelmét a nedves őszi időkből igen keresett szezon-cikkre, a bőr és halzsirra, melyekből szintén már most kellő készlettel kell ellátni magukat a szövetkezetek.

Ennélfogva úgy a fagyandó cikkekre, valamint a zsirokra vonatkozó megrendeléseket mielőbb állítsák össze az ügyvezetők és küldjék be az illetékes raktárhoz.

Ügyvezetés.

Több jelentés érkezett be központunkhoz, melyek szerint egyes szövetkezeteknél gyakran előfordul, hogy a szövetkezetekhez érkezett árukról kiállított számlákat elmulasztják aláírni a boltossal akkor, midőn az áruk boltkezelőnek átadatnak, illetve mikor az árukkal boltos a raktárkönyvben megterhelhetik. Így természetesen hiányzik bizonyos áruk átvételére vonatkozólag boltkezelő igazoló elismerése, mely mulasztás a szövetkezetre nézve kellemetlenségeket idézhet elő, különösen hiányok, átadások és ezekből előállható perek alkalmával. Egyes megbízhatatlan boltosok ugyanis a szövetkezet vagyoniának hűtlen kezeléséért a felelősség sulya alól szabadulni akarván, az ilyen eseteket előnyükre akarják kihasználni és vétkes árukezelésükért más ártatlan embert visznek bajba, mert az illető elmulasztotta a boltostól az igazoló elismervényt kivenni. Ilyen kellemetlenségek elkerülhetése céljából nyomatékosan felhívjuk az ügyvezetők és könyvelők figyelmét arra, hogy amikor a beérkezett számláról az árukat átvezetik a raktárkönyvbe, azaz átadják az árut elárúsítás végett boltosnak, a számlát akkor mindjárt irassák alá boltossal, még pedig a következő nyilatkozat szerint:

„Fenti árukat kezelésbe átvettem
N. N. boltkezelő.”

Az elmulasztás folytán csak maguknak idézhetnek elő kellemetlenséget.

A székelykocsárdi (Jud. Turda-Aries) fogyasztási szövetkezet azonnali belépésre
üzletvezetőt keres.
Jelentkezni lehet az igazgatóságnál, hol a feltételek is megtudhatók.

A „Hangya” című mellékletet szerkeszti:

DR. SZENT-IVÁNYI ÁRPÁD

A melléklet tulajdonosa:

A „HANGYA” SZÖV. KÖZPONTJA NAGYENYED.

Kiadó:

TÖRÖK BÁLINT.

az E. O. E. Irtókra